

El Foment i la sostenibilitat

SEBASTIÀ VERD. En altres ocasions, quan des del sector turístic s'aixecaren veus a favor de la sostenibilitat del model urbanístic de Mallorca, foren reproduïdes amb reclams de primeríssima pàgina per la major part de mitjans de comunicació. Així succeí en els darrers "sopars del Foment", amb les intervencions de l'actual president i de l'anterior, Miquel Vicens, però també -sobretot- a través dels informes del **lobby Exceltur**. Per contra, en aquesta ocasió, la declaració de set punts a favor d'un turisme sostenible, que just acaba de presentar Álvaro Middelman, ha tengut una acollida minsca. No és estrany. Fa uns anys -molts pocs- sorprenia que organitzacions empresarials apostassin pel seny urbanístic davant un allau que semblava imparable. Ara, en canvi, la declaració del Foment sembla d'allò més obvi. Si no hi ha sostenibilitat, no hi ha futur. L'oferta turística no pot seguir creixent indefinidament perquè no hi ha mercat que no tengui límits i perquè millorar les condicions de l'oferta passa per respectar l'entorn.

No obstant, que sigui òbvia no vol dir que no sigui una declaració important. El president de l'entitat, Middelman, reconegué que arribava tard però que era fruit d'un llarg procés de reflexió i que s'havia pres aquesta decisió després de constatar que la idea de la sostenibilitat turística "ha calat profundament a la societat illenca". I que això, justament, ha dut el Foment a reclamar "amb urgència" un acord entre totes les administracions, els sectors econòmics i els agents socials. És a dir: el Foment que, tot i haver-ho advertit, no va saber o voler enfrontar-se al neo-desenvolupisme de la passada legislatura, fa costat ara a les polítiques del nou pacte de Progrés. Al darrere queden les velles disputes sobre l'ecotaxa, encara que -això sí- confiant que la bona voluntat del govern central permeti millorar el finançament autonòmic i, entre d'altres coses, el retorn de l'IVA turístic.

Però, què és el que diu la declaració? Fonamentalment és un atac directe contra l'expansió de l'oferta residencial. No perquè aquesta sigui perjudicial per al turisme ni perquè sigui una competència directa pels hotelers, que ho és, sinó pel seus excessos. L'oferta turística de Mallorca sobrepassa amb escreix la demanda o, si més no, redueix dràsticament la possibilitat de controlar el mercat amb tot allò que suposa de degradació dels preus i, conseqüentment, dels serveis i de la bona imatge de l'illa. D'altra banda, el Foment reclama un "desenvolupament racional de les infraestructures", prioritzar el desenvolupament del transport públic i, tot plegat, una lluita més consistent per la desestacionalització. Així com, d'acord amb els punts de vista sobre turisme sostenible de l'OMT (Organització Mundial de Turisme) posar en pràctica programes reals d'estalvi energètic i d'aigua.

Mitjançant aquesta declaració el Foment pretén animar el Govern i el Consell Insular a portar a terme actuacions que "duguin a bon port aquesta filosofia". El problema, no obstant, no és aquest. Tot fa pensar que les Institucions illenques, en aquests moments, estan predisposades a aplicar polítiques de sostenibilitat més acusades. La qüestió és saber si es vera que des de l'altra costat -des de l'empresariat, o des de l'oposició conservadora- s'ha assumit que sense un desenvolupament sostenible el turisme no té futur. En aquest sentit, és el Foment el que ha de fer possible que la seva filosofia arribi no només als seus associats sinó al conjunt de la societat illenca. El món turístic viu moments de gran eferescència, amb transformacions que estan capgirant la demanda i que exigeixen una urgent adaptació de l'oferta als nous hàbits dels turistes.

És per tot això que la declaració del Foment mereixia més espai comunicatiu. És, si més no, un document de principis que cal transformar en realitat per fer possible la rehabilitació de les zones turístiques madures i una política urbanística que respecti no només els espais naturals pròpiament dits sinó un entorn de qualitat per a tot el territori. En definitiva, el Foment tracta de recuperar el temps perdut i, amb certa mesura, retornar als principis que regiren la seva fundació a principis del segle passat.